

**МЕХАНИЗЪМ
ЗА НАМАЛЯВАНЕ БРОЯ НА ОТСЪСТВИЯТА
ПО НЕУВАЖИТЕЛНИ ПРИЧИНИ И ЗАДЪРЖАНЕ
НА УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕ
УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА**

Училищният механизъм за намаляване броя на отсъствията по неуважителни причини и задържане на учениците в училище през учебната 2026/2027 година е приет на заседание на педагогически съвет (Протокол № 9/10.09.2026 г.) като част от Стратегията за развитие на училището.

СОЦИАЛЕН СТАТУС НА СЕМЕЙСТВАТА

Основно училище „Иван Вазов“ е общинско средищно (обучават се ученици от три населени места- с. Устрем, с. Радовец, с. Срем) и защитено училище, с висока концентрация на ученици от уязвими групи (от ромската общност), нуждаещи се от подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на училищното образование. Обучават се деца със специални образователни потребности. Същностна характеристика на семействата на голяма част от децата е лошият стандарт на живот, безработицата, ниските доходи, което принуждава част от родителите да предприемат сезонни трудови миграции (в България и в чужбина) и на практика децата остават без сериозен контрол от страна на роднини. Голяма част от родителите са с завършен клас от начален етап, за тях образованието на децата не е приоритет. Друг сериозен проблем е липсата на здравно осигуряване в населените места. Семейните лекари на децата са в градовете Елхово, Свиленград, Тополовград и поради липсата на обществен транспорт и финансови възможности за пътуване, при заболяване на децата в семейството се прилага домашно лечение без посещение при лекар и съответно без медицинска бележка за уважаване на отсъствията. Поради всички тези фактори отсъствията от училище, закъсненията за часове са често явление. Това са фактори, които водят до натрупване на образователни дефицити и до трудности при усвояване на учебния материал. Имайки предвид социалния статус на семействата на учениците и липсата на мотивираща тяхното образование среда, усилията са насочени към редовна посещаемост на учебните занятия, за повишаване на познавателната активност на учениците и формиране на знания и личностни умения за активно взаимодействие със социалната среда, изграждане на култура на поведение и взаимоотношения. Назначен е образователен медиатор.

МЕХАНИЗЪМ ЗА КОНТРОЛ НА РЕДОВНО И ТОЧНО ОТРАЗЯВАНЕ НА ОТСЪСТВИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА УЧИЛИЩНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

1. Механизмът за контрол и точно отразяване на отсъствията е изготвен на основание чл.172, ал.1, т.1, чл.210, ал.1, т.1 от ЗПУО, Наредбата за приобщаващо образование, НАРЕДБА № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на

учителите, директорите и другите педагогически специалисти и Правилника за дейността на училището.

2. Всеки учител **в началото на часа** задължително вписва в електронния дневник на съответната паралелка отсъстващите ученици. Неспазването на това изискване е основание за административно наказание.

3. **Закъснение** на ученик за учебен час **до 20 минути** се отчита като половин отсъствие, а закъснение на ученика за учебен час с повече от 20 минути – като едно отсъствие (чл.61, ал.2 от Наредбата за приобщаващо образование).

4. Класният ръководител, на основание чл.61, ал. 3 от Наредбата за приобщаващо образование, е длъжен да уведоми родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор, ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина за неговото отсъствие и да обсъди с родителя възможностите за отстраняване на причините за отсъствието.

5. Класният ръководител отчита отсъствията на учениците в учебни часове (чл.61, ал.1 от Наредбата за приобщаващо образование).

6. Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи (чл.62, ал.1 от Наредба за приобщаващо образование), за което е длъжен да представи съответния документ:

✓ **По медицински причини** – представя медицински документ до 3 учебни дни след връщането си в училище, издаден от общопрактикуващ лекар или от лекар в лечебно заведение. Медицинският документ задължително има вписан амбулаторен № и съдържа реквизити, определени от Министерство на здравеопазването.

✓ **До 15 учебни дни в една учебна година с мотивирано заявление от родителя до класния ръководител, но не повече от 5 дни наведнъж;. Заявлението по ал. 1, т. 2 се подава преди отсъствието на ученика, а ако това е невъзможно, родителят уведомява класния ръководител в първия ден от отсъствието на ученика от училище.“**

7. Ученикът може да отсъства по уважителни медицински причини от учебния час по учебния предмет ФВС, когато е противопоказно физическото натоварване и присъствието му в учебния час. Видът на заболяването и заключението за освобождаване от обучение по учебния предмет ФВС се удостоверяват с медицински документ. (чл.62, ал.5 от Наредбата за приобщаващо образование).

8. Ученик, за който е противопоказно физическо натоварване, но не и присъствието в учебния час (чл.62, ал.6 от Наредбата за приобщаващо образование), **не може да отсъства от час** по учебния предмет физическо възпитание и спорт.

9. Когато освобождаването на ученика от часовете по ФВС е за целия учебен срок или за учебната година, **ученикът няма право да напуска територията на училището** по време на учебния час, а директорът въз основа на представените медицински документи определя със заповед начина на уплътняване за ученика на времето, определено за учебните часове. Заповедта се съобщава на родителя на ученика (чл.62, ал.7 от Наредбата за приобщаващо образование).

10. Класните ръководители до 2. число на съответния месец попълват и предават на директора справка за отсъствията през предходния месец. Справката съдържа имената на учениците от съответната паралелка и броя на отсъствията по уважителни и неуважителни причини, допуснати от учениците през предходния месец.

11. Директорът отразява в модул „Деца и ученици“ на НЕИСПУО предадените от класните ръководители справки за отсъствията в срок до 4 число на следващия месец.

12. Директорът извършва периодични проверки на:

✓ дневниците, относно отразяване отсъствията на учениците;

✓ извинителни бележки на отсъстващите ученици;

Проверките се отразяват в

констативни протоколи.

13. Провеждане на срещи на училищното ръководство с класните ръководители, в чиито паралелки има ученици, допускащи отсъствия по неуважителни причини, с цел проследяване на тяхното развитие и стимулиране към активност в учебната дейност и набелязване на мерки за обща или допълнителна подкрепа в зависимост от броя на допуснатите отсъствия по неуважителни причини.

14. За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието му в дейността на училището и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация (чл.45 от Наредба за приобщаващо образование):

✓ **Обсъждане между ученика и класния ръководител** с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му. Дейността се прилага в случай на необходимост от изясняване на възникнал конкретен проблем. Класният ръководител осъществява разговор с ученика за установяване на причините, довели до възникването на проблема, при спазване на етичния кодекс на училищната общност. Класният ръководител съвместно с ученика определя дейности, които да доведат до преодоляване на проблема и оказва подкрепа на ученика за осъществяване на дейностите (чл.46 от Наредбата за приобщаващо образование);

✓ **Използване на посредник при решаване на конфликт в училище.** Дейността се осъществява от образователния медиатор, който не е страна в конкретния конфликт и който посредничи между страните в конфликта с цел разрешаването му. Образователният медиатор провежда разговор с всички страни в конфликта за установяване на причините, довели до възникването му, при спазване на етичния кодекс на училищната общност.

След изясняване на причините за възникването на конфликта ученикът или учениците получават подкрепа за разрешаването му. (чл. 47 от Наредбата за приобщаващото развитие)

✓ **Създаване на условия за включване на ученика в занимания, съобразени с неговите интереси и потребности.** Тази дейност се осъществява по препоръка на учителите на съответния ученик, на класния ръководител или на друг педагогически специалист. Заниманията по интереси през учебната 2026- 2027 година се провеждат чрез различни организационни педагогически форми.

✓ **Индивидуална подкрепа за ученика от личност,** която той уважава (**наставничество**). Дейността се осъществява от личност по избор на ученика, която той приема и уважава и която е изразила съгласие за участие в индивидуалната му подкрепа. Индивидуалната подкрепа на ученика може да бъде осъществена от учител от училището, от лице от семейството, от близък на ученика или от обществено изявена личност, на която ученикът има доверие или която представлява пример за него и спомага за развитието на силните му страни и за цялостното му личностно развитие. Класният ръководител на ученика организира осъществяването на индивидуалната подкрепа, за което информира родителя (чл.45, т.6 и чл.50 от Наредбата за приобщаващо образование).

✓ **Участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището.** Дейността се осъществява, като ученикът съвместно с класния ръководител избира конкретна дейност, определена в правилника за дейността на училището, която да извърши в полза на училището или паралелката. Дейността, свързана с определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи, се осъществява по желание на ученика след избор на такива инициативи от училището (чл.51 и чл.52 от Наредба за приобщаващо образование).

15. Административни мерки за налагане на санкции за допуснати отсъствия по неуважителни причини, съгласно чл.199 от ЗПУО, чл.58 - чл.60 от Наредбата за приобщаващо образование и чл.125 – чл.133 от ПДУ.

16. Среща на екипа за оказване на обща подкрепа на ученици, допуснали отсъствия по неуважителни причини с родителите на учениците и обсъждане на мерки за преодоляване на причините за допускане на отсъствия.

17. Работа на УКБППМН с ученици, допускащи отсъствия по неуважителни причини.

18. Подаване на сигнали към ОБКБППМН за ученици застрашени от отпадане поради допуснат голям брой отсъствия по неуважителни причини.

19. Периодични срещи на класни ръководители, училищно ръководство и родители за анализиране на резултатите от приложените мерки за обща подкрепа и обсъждане на други мерки за въздействие върху проблемните ученици.

20. Провеждане на тематичен педагогически съвет за обсъждане на причините за допуснатите отсъствия по неуважителни причини и предприемане на мерки за преодоляване на причините.

ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА КОНТРОЛ ОТНОСНО СИСТЕМНО ИНФОРМИРАНЕ НА РОДИТЕЛИТЕ (НАСТОЙНИЦИТЕ) ЗА ДОПУСНАТИТЕ ОТСЪСТВИЯ ОТ УЧЕНИЦИТЕ

1. Изпращане на информация от класен ръководител до родител/настойник за допуснати отсъствия по неуважителни причини от ученик. Класният ръководител, на основание чл.61, ал. 1 от Наредбата за приобщаващо образование, е длъжен да уведоми родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор, ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина за неговото отсъствие и да обсъди с родителя възможностите за отстраняване на причините за отсъствието.
2. Класният ръководител, като председател на екипа за оказване на обща подкрепа на учениците от неговата паралелка, уведомява членовете на екипа с цел провеждане на разговори с учениците допуснали отсъствия по неуважителни причини.
3. Провеждане на разговор с родител на ученик, допуснал отсъствия по неуважителни причини.
4. Провеждане на срещи на Училищното ръководство с ученици, допуснали по – голям брой отсъствия по неуважителни причини и с техните родители.
5. Информирание на родителите като основна заинтересована страна в процеса на включването и задържането на децата и учениците не само чрез регулярните, но и чрез тематични родителски срещи.
6. Подаване на заявление по изготвен от училището образец (чл.62, ал.1, т.3 от Наредбата за приобщаващо образование) при отсъствие на ученик по уважителни причини и регистриране във входящия дневник на училището. Заявлението се подава от ученик/родител след проверка от класния ръководител на използваните и оставащите дни по чл.62, ал.1, т.3 от Наредбата за приобщаващо образование.
7. Заявлението по чл.62, ал. 1, т. 3 от Наредбата за приобщаващо образование се подава преди отсъствието на ученика, а ако това е невъзможно, родителят уведомява класния ръководител в телефонен разговор или по имейл и подава заявлението до 3 учебни дни след връщането на ученика в училище.
8. Ежемесечна проверка на директора на отразените електронния дневник отсъствия на учениците по уважителни и неуважителни причини и предоставените извинителни бележки. За всяка проверка се изготвя констативен протокол.

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩЕТО С ДРУГИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА И ИНСТИТУЦИИ

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

В ОУ „Иван Вазов“ се прилага механизъм за взаимодействие с РУО – Хасково и Община Тополовград относно регулярни справки за ученици, трайно непосещаващи училище.
СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

- ✓ Стимулиране и мотивиране на педагогическия екип в училище да изпълнява училищната програма за намаляване на отсъствията на учениците чрез реалното и точното им отразяване в училищната документация;
- ✓ Разработване на мерки за превенция на преждевременното напускане на образователната система от учениците;
- ✓ Разработване и прилагане на мерки за подобряване връзката на училището с родителите на учениците и за съвместни превантивни действия за намаляване на отсъствията, като условие за предотвратяване на преждевременното напускане на училището и за повишаване на образователните резултати.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА ПРОГРАМАТА:

Повишаване качеството на образователния процес чрез:

- ✓ непрекъснатост на учебните занятия – изпълнение на училищните учебни планове и учебните програми, разглеждане на теми по гражданско и здравно образование по мярка „Без свободен час“.
- ✓ максимален обхват на учениците в учебни занятия – повишаване на успеваемостта, ритмичност при оценяване;
- ✓ намаляване броя на отсъствия на учениците по неуважителни причини.

4. МЕРОПРИЯТИЯ

- 4.1. Разработване и изпълнение на училищната политика за намаляване на броя на учениците допускащи безпричинно отсъствия чрез целенасочено единно въздействие, създаване на комплекс от мерки и сътрудничество на заинтересованите страни.
- 4.2. Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на училищната програма, в резултат на което да намалее броят на учениците, допускащи безпричинно отсъствия.
- 4.3. Увеличаване разнообразието от предприети мерки и дейности от класните ръководители за превенция и намаляване на отсъствията по неуважителни причини чрез публично оповестяване на добри практики и политики (системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности)
- 4.4. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании и събития, отбелязване на важни дати и събития.
- 4.5. Планиране и осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация, за коректно и точно подаване към НЕИСПУО, модул „Отсъствия“, данните за движението на учениците и за броя на отсъствията, .
- 4.6. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класния ръководител относно контрола на посещаемостта на учебните часове от учениците от паралелката и своевременно уведомяване на родителите, ако

ученикът отсъства от учебни часове, както и когато спрямо него ще започне процедура за налагане на санкции.

4.7. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез използване на електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост и други.

4.8. Анализ на движението на учениците и причини за допуснатите отсъствия.

5.ИНИЦИАТИВИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩЕТО С ДРУГИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА И ИНСТИТУЦИИ

5.1. Добра комуникация и навременната обмяна на информация за постигането на добри резултати в партньорството между училище, родители и ученици, съответстващо на правата на страните:

- ✓ съвместни дейности с Обществен съвет;
- ✓ партньорство в разработването и реализирането на програми и проекти с участието на неправителствени организации;
- ✓ съвместно разработване на училищни стратегии;
- ✓ извънкласни дейности (конкурси, състезания с осигурен награден фонд);
- ✓ популяризиране чрез родителите/семействата на достигнатите резултати сред общността от трите населени места- Устрем, Срем, Радовец.

5.2. Комуникация с екипите за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

5.3. Изготвяне на график на класните ръководители за провеждане на втори час на класа в частта „консултации на родители”.

5.4. Изготвяне на графици за ежеседмични консултации на преподаватели с родители с цел информираност на родителите за присъствието на учениците по определен предмет и предприемане на мерки за преодоляване на поведенчески проблеми и обучителни затруднения.

5.5. Подаване на информация на дирекция „Социално подпомагане“ за ученици, които трайно не посещават училище с цел проучване на причините и налагане санкции на родители, които не осигуряват присъствие на децата си в училище.

5.6. Спиране на детските надбавки на родители, чийто деца са допуснали 5 и повече отсъствия по неуважителни причини през един календарен месец.

5.7. Прилагане на общински правила за налагане на глоби на родители, които не осигуряват редовното посещение на учебните занятия от децата им.

КРИТЕРИИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой реинтегрирани в образователната система ученици след отпадане.
5. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

Директор:

/Христина Петкова/